

Wat werkt in de ondersteuning van jongvolwassenen met dyslexie? Resultaten uit een vragenlijstonderzoek - Deel 2.

Inleiding

Wat voorafging: Jongvolwassenen met dyslexie komen in het hoger onderwijs voor grote, vaak nieuwe uitdagingen te staan. Het is echter onduidelijk welke ondersteuning zij het best krijgen om deze uitdagingen aan te gaan, gezien weinig onderzoek zich tot op heden focuste op de vraag welke ondersteuning en begeleiding deze doelgroep als werkzaam ervaart. Het huidige onderzoek ondervroeg daarom een groep studenten (N = 102) uit het hoger onderwijs over de voor hen werkzame en niet-werkzame aspecten binnen ondersteuning en begeleiding. In onze **nieuwsbrief van maart 2012** werden de resultaten bekendgemaakt over impact, compenserende strategieën, computer- en softwaregebruik en onderwijs- en examenfaciliteiten. U vindt het eerste deel van deze samenvatting [hier](#).

In deze nieuwsbrief lichten we de bevindingen toe omtrent **schoolbeleid, interventie en de rol van de hulpverlener, ondersteuning thuis en de rol van de ouders**.

Methode

Op basis van de resultaten van voorafgaand [kwalitatief onderzoek](#) (interviews met jongeren, studiebegeleiders, ouders en hulpverleners) werd een **online vragenlijst** ontwikkeld waarin volgende thema's aan bod kwamen:

- Impact van dyslexie
- Compenserende strategieën
- Computer- en softwaregebruik
- Ondersteuning thuis
- Ondersteuning op school
- Geschiedenis van interventie

De vragenlijst werd volledig ingevuld door 102 jongeren (74 vrouwen, 28 mannen) met een diagnose dyslexie, tussen 18 en 25 jaar ($M = 19.8$). Van deze steekproef studeerden 96 deelnemers in het hoger onderwijs, combineerden 3 deelnemers werk en studies, was er 1 werkzoekend en 2 werkend. 48% van de deelnemers volgde de eerste bachelor, in diverse studierichtingen. Bij 13% werd een bijkomende diagnose gesteld (voornamelijk ADHD en dyscalculie).

Resultaten

In deze samenvatting focussen we op de bevindingen over schoolbeleid, interventie en ondersteuning thuis.

SCHOOLBELEID

De rol van de docent

De meeste deelnemers (78%) gaan akkoord met de stelling 'De meeste leerkrachten/docenten weten wat dyslexie is'. Ongeveer twee derde van de deelnemers vindt dat docenten weten hoe ze moeten omgaan met studenten met dyslexie (64% gaat akkoord), dat docenten oog hebben voor de ervaren moeilijkheden (63% akkoord) en dat de meeste docenten begrip tonen voor studenten met dyslexie (69% akkoord).

De meerderheid gaat akkoord met de stelling dat ze zich meer zullen inzetten voor een vak als ze begrip ervaren (79% akkoord) en dat ze meer zelfvertrouwen krijgen als ze begrip ervaren van een docent (83% gaat akkoord).

82% gaat akkoord met de stelling dat docenten rekening houden met de toegekende faciliteiten. Er bleek een significante samenhang te bestaan tussen het rekening houden met de faciliteiten door de docent enerzijds en onderstaande aspecten die samenhangen met de rol van de docent anderzijds:

- Het kunnen omgaan met studenten met dyslexie
- Begrip tonen voor studenten met dyslexie
- Oog hebben voor de moeilijkheden die studenten met dyslexie ervaren

Met andere woorden, wanneer men akkoord gaat met de stelling dat er rekening gehouden wordt met de toegekende faciliteiten, gaat men tevens akkoord met bovenstaande punten.

Schoolbeleid

De meerderheid van de studenten in onze steekproef (95%) kan terecht bij een contactpersoon, bij problemen zal deze voor de meeste deelnemers (79%) overleggen met de docent in kwestie.

Een ruime meerderheid zegt dat:

- Men op school ' bezig ' is met het onderwerp (86%)
- Ze faciliteiten op maat krijgen (71%)

Bij minder dan de helft (46%) worden de faciliteiten geëvalueerd. Zoals hierboven vermeld gingen de meeste deelnemers akkoord met de stelling dat docenten rekening houden met de toegekende faciliteiten. Er bleek een significante samenhang te bestaan tussen het rekening houden met de faciliteiten enerzijds en onderstaande aspecten van het schoolbeleid:

- Aanwezigheid van een contactpersoon (die overlegt bij problemen)
- De school is bezig met het onderwerp
- Ik krijg faciliteiten op maat
- De faciliteiten worden geëvalueerd

Met andere woorden, wanneer men akkoord gaat met de stelling dat er rekening gehouden wordt met de toegekende faciliteiten, gaat men tevens akkoord met bovenstaande punten.

INTERVENTIE EN DE ROL VAN DE HULPVERLENER

83% (n=85) van de deelnemers kreeg ooit therapie voor zijn/haar lees- en/of spellingmoeilijkheden

Zij werden begeleid door:

- Een logopedist (91%)
- Een psycholoog (13%)
- Een kinesitherapeut (7%)
- Een leerkracht op school (7%)

De gekregen therapie wordt gemiddeld genomen als werkzaam beoordeeld ($M = 4.67$; $SD = 1.18$, waarbij 4 staat voor eerder wel werkzaam en 5 voor werkzaam). Er werd tevens gevraagd naar de factoren die bijdragen tot werkzame therapie. Onderstaande redenen worden door de meeste deelnemers aangevinkt:

- Ik heb daar strategieën en trucjes geleerd (74%)
- De hulpverlener had veel geduld (71%)
- De inhoud was aangepast aan mijn behoeften (70%)
- Er werd heel veel herhaald (68%)

ONDERSTEUNING THUIS EN DE ROL VAN DE OUDERS

Relatie met de ouders

93% van de deelnemers ervaart de relatie met zijn ouders als goed tot zeer goed. Ongeveer een kwart (24%) geeft aan dat dyslexie een invloed heeft gehad op de relatie met hun ouders, maar de meerderheid hiervan vindt dat de relatie beter geworden is omdat hun ouders hen motiveren en ze altijd bij hen terecht kunnen. Slechts een kleine minderheid geeft aan dat de relatie met hun ouders slechter geworden is omdat de ouders te hoge verwachtingen hebben of omdat ze het moeilijk vinden om hulp/steun te bieden.

Hulp van ouders

Meer dan de helft (59%) van de deelnemers krijgt hulp van de ouders bij het studeren of het maken van opdrachten. We peilden tevens naar de manier waarop ouders helpen:

- Nalezen van teksten (87%)
- Meer uitleg geven over leerstof (40%)
- Opvragen van leerstof (33%)
- Andere (18%):
 - Begrip en steun
 - Tips
 - Moeilijke woorden of zinnen uitleggen

Conclusies

Uit voorgaand onderzoek weten we dat de leerkracht of docent een belangrijke invloed heeft op het zelfvertrouwen van studenten met dyslexie (Humphrey, 2003; Gwernan-Jones & Burden, 2010). Dit wordt bevestigd door de huidige resultaten: het merendeel (rond de 80%) van de studenten in onze steekproef zegt zich meer te zullen inzetten en meer zelfvertrouwen te krijgen als ze **begrip** ervaren van **docenten**.

In de literatuur vinden we terug dat leerkrachten/docenten niet altijd weten hoe ze moeten omgaan met studenten met dyslexie (Gwernan-Jones & Burden, 2010). Wanneer we dit bekijken in onze steekproef, dan zien we dat twee derde van onze deelnemers vindt dat docenten weten hoe ze moeten omgaan met studenten met dyslexie. We zien tevens in onze resultaten dat dit een relatief belangrijke factor is, het kunnen omgaan met deze studenten hangt immers significant samen met het rekening houden met de toegekende faciliteiten.

In de vorige nieuwsbrief vermeldden we reeds het belang van 'maatwerk': ondersteuning dient aan te sluiten bij de specifieke behoeften van de individuele student (Gerber, 2009). Dit blijkt ook in de praktijk te gebeuren: iets minder dan drie kwart van onze steekproef krijgt faciliteiten op maat. Naast het informeren van de student is het tevens van belang **samen met de student na te gaan wat werkt** voor hem of haar en hierbij rekening te houden met mogelijke **hindernissen**. Het evalueren van faciliteiten verhoogt met andere woorden de ervaren werkzaamheid ervan. We zien echter dat de faciliteiten bij minder dan de helft van de deelnemers geëvalueerd worden. Beide factoren (maatwerk en evaluatie van faciliteiten) hangen tevens significant samen met het rekening houden met de faciliteiten door docenten.

De meeste deelnemers kregen ooit **therapie** en hebben deze als werkzaam ervaren. Hierbij komt onder andere opnieuw het **maatwerk** naar voren als belangrijk aspect van werkzame therapie.

Ondanks het feit dat onze groep enkel uit studenten hoger onderwijs bestaat, zien we toch dat de **ouders** bij meer dan de helft van de deelnemers hulp bieden. Deze hulp bestaat voornamelijk uit het nalezen van teksten.

Voor meer informatie over dit onderzoek kunt u terecht bij Jolien De Brauwier (jolien.debrauwier@lessius.eu of 03/241 08 09) of bij de andere medewerkers van [het team Leerstoornissen](#).